

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1942. FEBRUÁR 10.
Csihás Benő u. 3. II. ÉVFOLYAM, 32. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

CSAK ÓRÁK KÉRDÉSE SZINGAPUR ELESTE

A japánok kijavították a johorei töltést és azon keresztül szállítanak csapatokat a szigetre — A japán csapatok előretörték déli irányban és már Szingapur városa előtt állanak — Keleten ismét véres veszteségekkel omlottak össze a szovjet támadások — A németek elsüllyesztettek 50.500 tonna angolszász hajóteret

A kormányzó helyetteséről szóló törvényjavaslat a Ház előtt

Szingapur eleste csak órák, esetleg napok kérdése. A Német Távira-
li Iroda a keddi jelentések alapján összefoglaló helyzetképet közöl a sziget-
erődben folyó harcokról és megállapítja, hogy a japánok a legkülön-
bözőbb pontokon szállítottak partra csapatokat és utánpótlást a sziget-
erődben és rohamcsapataik valamennyi partraszállási területen gyorsan teret nyertek. A szigeterőd északkeleti részén partraszállt csapatok gyors előnyomulással 14 kilométernyire közelítették már meg Szingapur városát, amely a 40 kilométer széles és 20 kilométer mély szigeteknek a legdélibb pontján fekszik. A britek valamennyi arcvonalon visszavonulásra kényszerültek. A japán bombázók erőteljesen támogatják a földön folyó hadműveleteket. Az angolok légharításra csak az ágyúzásra szorítkozik, miután légierőik elmenekültek a szigetről, vagy pedig elpusztultak a bombázások során.

A japánok eljutottak a szigeterőd középső részén lévő fővédelmi vonalig, amelynek birtokáért most folynak a harcok. A japánok lángszórókkal és kézigranátókkal támadják az angol erőket és már eddig is nagyszámú kiserőd jutott a birtokukba. A japán sikerek egyik oka az, hogy a japánoknak sikerült meglepni ellenségeiket. Az angolok nem számoltak azzal, hogy a japánok minden oldalon egyidőben szállanak partra s ez az akció nagy zűrzavart okozott a brit csapatok körében. A japánok ügyesen kihasználják a terepviszonyokat is és mindenütt váratlanul bukkannak fel. Súlyosítja az angolok helyzetét az a körülmény, hogy a szigeterőd mintegy 20.000 főnyi védőserege a maláji fél szigeten megvert brit erők maradványaiból áll. Ezeknek erkölcsi színvonalát jelentősen aláásta az a körülmény, hogy Malájföldön állandóan visszavonulásban voltak.

A johorei töltést

kijavították a japánok és most már a föltésen keresztül szállítják a csapat-
erősítéseket és az utánpótlást. Ami felbecsülhetetlen értékkel bír. Elfoglalták a japán csapatok Tengah repülőterét és most már magában a szigeterődben rendelkeznek légítámaszponttal.

A japán sajtó nagy örömmel regisztrálja a szingapuri sikereket. A japán Times szerint Szingapur eleste csak rövid idő kérdése. A szigeterőd területén a legnagyobb magasságat mindössze 150 méteres, tehát

földrajzi nehézségek nem akadályozzák a hadműveleteket.

Japán csapatok újabb fontos stratégiai pontokat foglaltak el a makasszari szorosban is. Laha Datun kívül japán csapatok Holland-Borneó déli részén Tanah Grogonál is partraszálltak. Ezeknek a vidékeknek a megszállása a japán haderő tervszerű előretolását jelenti.

Batáviai jelentések szerint a japánok légi hadműveletekkel és célzott bombatámadásokkal tolják előre arcvonalukat Szumátra és Jáva ellen. Első ízben jelentek meg japán repülők Batávia felett. Bár egyelőre csak felderítők voltak, megjelenségük mégis fokozta a lakosság aggodalmát. A polgárság bizonyosra veszi, hogy már a legközelebbi időben sor kerül a Jáva elleni közvetlen támadásra. Batáviai vélemény szerint a Borneótól és Celebesztől délnyugatra, Ranka és Biliton szig-

tén végrehajtott partraszállások célja nemcsak az, hogy a jelzett szigetek magukon erősödjék meg a japán katonaság, hanem az is, hogy gyors és lehetőleg veszélytelen partraszállás céljaira Jávához és Szumátrához minél közelebb vonjanak össze minél nagyobb számú csapatokat.

A japán légierő erős kötelékei négy ízben támadták Szurabaját, amely Szingapur ostroma óta a szövetségesek legfontosabb keletázsiai hajóhad támaszpontja. A hivatalos hollandiai közlemény szerint a támadásoknak 35 halottja és 50 sebesülte volt. A japán császári főhadiszállás jelenti, hogy a japán bombázók Szurabaja fölött légi harcokat vívtak és lelőttek 15 hollandi és 10 amerikai repülőgépet. A japán közlemény továbbá beszámol egy Dzsibarban elleni légitámadásról, amelynek során megsemmisült nyolc hollandi és amerikai repülőgép.

Német hadijelentés

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonalon a szovjet csapatok állandó harcok során megint nagy és véres veszteségeket szenvedtek. A német csapatok ellentámadásaikkal helyi sikereket értek el és elpusztítottak újabb 16 szovjet harci-
kocsit. A légi haderő zuhanóbombázó és harci kötelékekkel eredményesen támogatta a földön folyó hadműveleteket, a krimi félszigettől keletre pedig nagy sikerrel támadott ellenséges hajócélpontokat.

A leningrádi körzetben ismét kudarcot vallottak az ellenség nagy erővel végrehajtott kitörési kísérletei. A német tüzérség Kronstadt-nál fontos hadicélpontokat támadott. Az ellenség súlyos támadásainak elhárításánál, különösen kitüntette magát a württembergi 25-ig gyalog hadosztály és a flandriai légio.

A német buvárhajók az Atlanti óceán vizein ismét nagy eredményt értek el. Elsüllyesztettek 8 ellenséges kereskedelmi hajót 50.500 tonna vízkiszorítással és egy gyorsvitorlást, egy nagy gőzöst pedig súlyosan megromgáltak. A hajók közül hatot 35.000 tonna vízkiszorítással közvetlenül az amerikai partok előtt süllyesztettek el.

Északafrikában kölcsönös felderítő tevékenység folyik. Német zuhanóbombázók Marmarikában és Északegyiptomban ellenséges repülőtereket, gépkocsis oszlopokat és hadianyagraktárakat bombáztak. Légiharcban 3 brit gép megsemmisült.

Marsa Matruhtól nyugatra német repülőgépek megtámadták a Földközi tengeren egy erősen védett brit hajókaravánt és egy könnyű cirkálót, egy rombolót és két más hajót olyan súlyosan megromgáltak, hogy elvesztésükkel számolni lehet.

A német légierők éjjel és nappal folytatták támadásaikat Málta kikötője és katonai berendezései ellen. (MTI)

Az afrikai harcok

Az olasz főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy az olasz csapatok Északafrikában legyőzték az ellenséget az előretolt erők Amin el Gaziá vidékén vívott harcában. A légierők eredményesen támadták az ellenséges gépjárműoszlopokat. A német légierők 11 angol gépet lőttek le légiharcban és folytatták eredményes támadásaikat Málta ellen.

Az olasz gépek megismételték támadásaikat Alexandria ellen. Az olasz torpedóvető repülőgépek a Földközi tengeren támadást intéztek egy angol hajókaraván ellen és egy nehéz cirkálót találatot értek el. (MTI)

Harcot kell indítani

a tüdővész ellen, amely borzalmas módon pusztítja a magyar népet. A Tüdőbetegség Elleni Országos Szövetség jelentése szerint Magyarországon évente tizenhét ezer ember hal meg tüdővészben.

Milyen hatalmas szám: Tizenhét ezer. Az ember húsát tépi, szívébe markol az a tudat, hogy egyetlen egy betegségben évente ennyi ember pusztul el. A tüdőbaj a szegénység betegsége. A rossz táplálkozás, a nedves lakás segíti elő. Az egészségtelen életmód, a por rága szét az alföldi népek tüdejét, roncsolja szét egészségét és viszi sirba a sok virágzó életet.

A védekezés a betegség ellen egyszerű. Egészséges életmód, egészséges lakások, napfény, jó táplálkozás. Ebben az irányban fejt ki tevékenységet a betegség ellen küzdő szervezet, amely már a Délvidékre is kiterjesztette működését.

Különösen nálunk, a Bácskában van sok tüdőbeteg. A szerb rezsim alatt egyetlen egy tüdőbeteg-gondozót sem építettek. A kórházaknak volt külön tüdőbeteg-osztályuk, de ez nagyon keveset jelentett.

Egy alföldi város, egy alföldi falu sem maradhat tüdőbeteg-gondozó nélkül. A Bácskában még fokozottabb mértékben kell megszervezni az orvosi szolgálatot. A legkíméletlenebb harcot kell indítani a tüdőbetegség ellen. Orvost minden kis faluba. Egészséges lakásokat építeni, ha nincs más anyag, hát fából. A felvidéki erdőségek fájából deszkapadló kerülhet minden magyar család otthonába.

ARENA MOZI

HÉTFŐ—CSÜTÖRTÖK

Az én lányom nem olyan

Főszerepben:

TOLNAY KLÁRI, TURAI IDA, VIZVÁRI
MARISKA, RÁDAY IMRE, RAJNAY GÁBOR

Pótműsor: a legújabb magyar és olasz híradó

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9, va-
sár- és ünnepnap 3.30, 6.15 és 9 órakor.**ROOSEVELT MEGBESZÉLÉSEI**

Amsterdam, február 10.

Roosevelt elnök a Fehér Házban megbeszél-
ést folytatott legbizalmasabb munkatársaival.
A megbeszélésen résztvett Stimson hadügyi-
miniszter, Sumner Welles külügyi államtitkár, Mar-
chal a hadsereg vezérkari főnöke, Stark tenger-
nagy haditengerészeti vezérkari főnök, King, a
flotta főparancsnoka és Eisenhower dandártábor-
nok, a háborús tervgazdálkodási hivatal képv-
selője.

MEGHALT Dr. LAURI CHRISTIAN RELANDER
VOLT FINN ÁLLAMELNÖK
Helsinki, február 10.
Dr. Lauri Christian Relander volt finn állam-
elnök tegnap rövid betegség után 59 éves ko-
rában elhunyt. (MTI)

**STANLEY TENGERNAGYOT NEVEZTÉK KI
AZ USA MOSZKVAI KÖVETÉVÉ**

Amsterdam, február 10.

A brit hírszolgálat jelentése szerint Roose-
velt amerikai elnök Harrison Stanley tenger-
nagyot nevezte ki az Egyesült Államok moszkvai
követévé.**NEMZETI MOZI**

TELEFON: 158.

HÉTFŐ—SZERDA

A svéd csalogány Andersen, a nagy mesemondó, a csalogány-
ról szóló álmosságú meséje filmen.

Főszerepben:

ILSE WERNER, KARL LUDVIG DIEHL,
JOACHIM GOTTSCHALK, ARIBETZ
WÄSCHER

Pótműsor: Magyar és német híradó.

Kedre virradóra jelentős újabb japán csa-
patok szálltak partra Szingapurban. A japánok-
kal együtt harcolnak azok az indiai csapatok
is, amelyek röviddel ezelőtt még angol parancs-
nokság alatt állottak, de átpártoltak a japánok-
hoz.Az OFI francia hírszolgálati iroda részle-
teket közöl a japánok partraszállásáról. Esze-
rint azokat a japán csapatokat, amelyek első-
nek szálltak partra Szingpur magas és süppe-
dékes homokos területén, heves tűz fogadta az
angol állásokból. Heves gránátharc fejlődött ki,
amelyből a japánok kerültek ki győztesként és
visszavonulásra kényszerítették az ellenséget.
Az első japán hullámot további hullámok kö-
vették, az angolokat kivették az erődvonál-
ból és egy kaucsuk ültetvényre illetőleg az ő-
serdőbe való visszavonulásra kényszerítették.A Reuter iroda jelentése szerint a japánok
a kedre virradó éjszakát arra használták fel,
hogy jelentősen megerősítsék állásaikat és
újabb nagy erőket tegyenek partra.**ANGOL KÉMEK FELETT ÍTELKEZIK
A BOLGÁR BÍRÓSÁG**

Szófia, február 10.

A haditörvényszék most kezdte meg három
vádolt ügyének tárgyalását, akik Anglia javá-
ra kémkedtek. Az ügyész mind a három vád-
lotra halálbüntetést kér.**Szerbiai hírek**

Belgrád, február 10.

A szerb sajtó jelentése szerint Szerbia egyes
részeit már megtisztították a kommunista ban-
dától. A legutóbbi harcok során 250 kommu-
nista elesett, 128 pedig a kormánycsapatok fog-
ságába jutott.Belgrádból jelenti az NST: Nedics tá-
bornok szerb miniszterelnök vasárnap be-
szédet intézett a szerb munkásokhoz a bel-
grádi rádióban. A miniszterelnök köszönet-
et mondott a munkásságnak eddigi megér-
tő és hazafias magatartásáért.Belgrádból jelenti az NST: A szerb saj-
tóbeszámoló szerint az elmúlt napokban si-
került megtisztítani Délnyugat-Szerbiát, a
vidéket néhány hónapig nyugtalanító kom-
munista bandák utolsó maradványaitól. A he-
gyekben rejtőzködő négy kis kommunista
csoportot megsemmisítettek 50 kommunis-
tát megölték, kilencvenet pedig elfogtak.
Az élve elfogott kommunistákat az uzsi-
cei rögtönítélő bíróság elé állították.Belgrádból jelenti a Bud. Tud.: A »No-
vo Vreme« vezércikkben foglalkozik a
szerb ifjuság helyzetével és megállapítja,
hogy ez nagy támogatásra szorul. Szerbia
számos városában — írja a lap — sok me-
nekült tartózkodik azokról a területekről,
amelyeken a csetnik-kommunista bandák ga-
rázdálkodtak és pusztítottak. A menekültek
között igen sok az ifju. Viseljük ezeknek
gondját, mert országunk jövője fiatalságunk
jövőjétől függ. Otthonokat, internátusokat
kellene létesíteni, nehogy ezek a szétszört
existenciák elveszenek a nemzet számára.
Részessítsük az ifjúságot fokozott gondos-
ságban, támogatásban. Meg kell önnünk
ifjuságunkat a rá hatni akaró idegen pro-
pagandától, nehogy ki legyen téve annak a
mérgező szellemnek, amely ha megnveri a
maga számára, azt jelenti, hogy a szerb nem-
zet a maga céljai számára elpusztította őket.**Befejezéshez közeledik
Szingapur japán megszállása
Rangoon közvetlen veszélyben van**

Tokió, február 10.

A Domei iroda jelentése szerint a hétfőn hajnalban Szingapur északi részén
partraszállt japán erők a hétfői nap folyamán megszállták a tengahi repülőteret és el-
érték a folyó partját.A japán csapatok teljesen körülférték Buhit Timahot, a szigeterőd középső ré-
szén, amely az angol védelemnek legfontosabb csomópontja a szigeten.**Szumatrát, Jávát és Holland-Indiát
félti az angol sajtó**

Amsterdam, február 10.

A Times c. angol lap azt írja, hogy az an-
goloknak minden áldozat árán meg kell véde-
niük Szingapurt, mert annak eleste halálos csa-
pást jelentene Holland-Indiára. Szingapur elestelehetetlenné tenné az angol hajók közlekedését
India és Ausztrália között és védelem nélkül
hagyná Szumatrát és Jávát, amelyek ellen azon-
nal megindulhatna a japán akció.**A japánok Burma fővárosa felé közelednek**

Moulmein, február 10.

A japán csapatok a heves angol ellenállás
és állandó elhárító tűz ellenére átkeltek a Sa-loven folyón és Rangoon, Burma fővárosa felé
közelednek.**Cripps:****A Szovjet elbukik, ha nem kap
sürgős segítséget**

Amsterdam, február 10.

(Német Távirati Iroda) Cripps volt moszkvai
angol nagykövet Bristolban mondott beszé-
dében hangoztatta, hogy a Szovjetben sok olyan
dolog van, amelyet az angolok megcsodálnak,
van azonban sok olyan dolog is, amelyeket Ang-
lia nem vehet át és amelyekkel nem érthet
egyet. A volt nagykövet szerint kétségtelen,
hogy a Szovjet a szövetségesek győzelme ese-
tén hatalmi tulsulyra tenne szert Európában és
Berlinben székelné. Ez esetben a Szovjet kezé-
re jutna Európa. Anglia sokkal alkalmasabb
volna a háboru utáni európai rend megszervezé-sére, mint a Szovjet — mondotta Cripps és vé-
gül azt tanácsolta, hogy az USA, Anglia és a
Szovjet már most világosan körvonalazzák há-
boru utáni szerepüket és egyezzenek meg a ha-
talmi egyensúly kérdésében.A római Messagero — mint a Stefani jelen-
ti — foglalkozik Cripps beszédével és jelentő-
seknek mondja Cripps azon szavait, melyek sze-
rint a Szovjet olyan súlyos helyzetben van,
hogy elvesz; ha Anglia és Amerika sürgősen
nem segítik meg. Cripps hosszú időn keresztül
moszkvai angol nagykövet volt és a Szovjet
helyzetének jó ismerője.**Leváltották a szovjet hajóhad népbiztosát**

Stockholm, február 10.

A szovjet rádió közli a TASS hivatalos je-
lentését, mely szerint a Szovjet legfőbb tanácsasaját kérelmére betegsége miatt felmentette ál-
lásától Butelszkit, a szovjet haditengerészeti
népbiztosát és helyére Sersovot nevezte ki.**Szingapurban
visszavonulnak az angolok****Hindu kötelékek harcolnak a japánok oldalán**A szingapuri szigeterőd területén hatalmas
lendülettel folyik a japán előretörés. Kedden
délután a következő jelentések érkeztek a szin-
gapuri helyzetről:Szingapuri hivatalos angol jelentés szerint
a brit hadak újabb területeket adtak fel. A japánok
nagy erőkkel támadnak és támadásukat
heves tűzérési és gépfegyvertűzzel valamintzuhanóbombázók támadásával támogatják. Az
angol csapatok a heves támadás nyomása alatt
hátsóbb állásokba vonultak vissza.A Domei iroda jelentése szerint azok a japán
csapatok, amelyek a johorei gáttól keletre
szálltak partra, a gát déli végén rohammal be-
vetették a kiserődöket és szilárdan megvetették
a lábukat az erődrendszerben.

A kormányzóhelyettes intézmény alátámasztja a magyar alkotmányosság ezeréves épületét

Budapest, február 10.

A képviselőház pártjai kedden délelőtt 11-kor pártközi konferenciát tartottak Tasnády Nagy András házelnök elnöke alatt. A konferencián résztvett Bárdossy miniszterelnök és Radocsay igazságügyminiszter is. A pártokat Lukács Béla, vitéz Jaross Andor, Zichy Jenő gróf, Maróthy Károly, Demkó Miklós, Apponyi György gróf és Meskó Zoltán képviselték. Tasnády elnök kérdést intézett a pártok képviselőihez, hogy a kormányzó helyetteséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával akar-e felszólalni. Jaross Andor és Maróthy Károly egy-egy vezérszónokot jelentettek be, akik az általuk képviselt pártok deklarációját olvassák fel, míg a többi párt képviselője bejelentette, hogy pártjuk elfogadja a javaslatot és nem kíván felszólalni.

A képviselőház ülését 12 óra 25 perckor nyitotta meg Tasnády Nagy András elnök. Az ülés iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés. A képviselők majdnem teljes számban megjelentek és a karzatok is tömve voltak érdeklődőkkel.

Az elnök bejelentette, hogy a Ház napirendjén a kormányzóhelyettesről szóló törvényjavaslat szerepel. A javaslatához csak a Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Párt és a Nyilaskeresztes Párt kíván hozzászólni és vezérszónokul vitéz Imrédy Bélát illetve Csia Sándort jelölték.

Ezután Putnok Mór háznagy, a javaslat előadója lépett a szónoki emelvényre, a ház lelkes ünneplése közben. Ismertette a javaslat célját és hangsúlyozta, hogy a kormányzóhelyettesi intézmény alátámasztja a magyar alkotmányosság ezeréves épületét és biztosítja a kormányzói jogkör zavartalan gyakorlását olyan esetre, ha bármely ok folytán folytonossági hiány állna elő. Hangoztatta, hogy a kormányzói intézmény szerencsésen hidalja át a király nélküli interregnumot. Horthy Miklós kormányzóban olyan férfit kapott a nemzet, aki a Gondviselés ajándéka.

Lapzártakor az ülés még nem ért véget.

Pillanatnyi nyugalomhoz sem jut a visszavonuló afrikai angol hadsereg

Róma, február 10.

Az olasz sajtó jelentése szerint Rommel tábornok hadserege szüntelenül üldözi a visszavonuló ellenséget. A légierők is állandóan tevékenykednek és pillanatig sem hagyják nyugton az ellenséget.

Kairót bombázták a tengely légierői

Ankara, február 10.

(NST) Kairói hivatalos jelentés szerint Kairót bombatámadás érte.

CSANG-KAI-SEK INDIÁBAN TÁRGYAL

Amsterdam, február 10.

Angol hírszolgálat jelentése szerint Csang-Kai-Sek táborngya, a csungkingi Kína elnöke Indiában tárgyalásokat folytat az angol főparancsnokkal.

JAPÁN ELŐRETORÉS KINÁBAN

Az olasz sajtó jelentése szerint a japán

csapatok hatalmas jendülettel törnek előre a kínai Santung tartományban, elfoglalták Yahlit és 40 kilométerre közelítették meg Iszmit, a kínaiak főhadiszállását.

ÉSZAKIRORSZÁG MINISZTERELNÖKE LONDONBAN

Amsterdam, február 10.

Észak-Irország miniszterelnöke Londonba érkezett. A miniszterelnöknek ez már a második londoni látogatása néhány hét alatt. Első ízben az amerikai csapatok irországi partraszállása előtt járt az angol fővárosban.

Kigyulladt a Normandie francia óriás gőzös, amelyet a newyorki kikötőben repülőgépanyahajóvá építenek át

Amsterdam, február 10.

Az angol hírszolgálat sorozatos jelentéseket adott ki arról a tűzvészről, amely a Normandie nevű, a franciáktól lefoglalt óriásgőzös fedélzetén ütött ki a newyorki kikötőben. Mint ismeretes, az amerikaiak a Normandiet La Fayette névre keresztelték és anyahajóvá építik át.

A tűz a hajó sétatetőjén ütött ki az eddigi jelentések szerint és a lángok gyorsan átcsaptak a hajó egész fedélzetére. A szerencsétlenség állanatában a hajón mintegy 2500 ember tartózkodott, jobbra az átépítésnél foglalkoztatott iparosok. A tűz óriási riadalmat keltett, a villanyhuzalok elégték és sötétség borult az óriás hajó belső termeire, úgyhogy a ben szorult munkások nem tudtak tájékozódni és így megnehezült a menekülésük az égő hajóról. Azt hiszik, hogy az áldozatok száma nagy. Eddig is

nagyszámu munkást szállítottak el a mentők, valamennyien égési sebeket szenvedtek. A newyorki Szent Pál templom plébánosa kijelentette, hogy eddig 40 olyan sebesültnek adta fel az utolsó kenetet, akiknek állapota válságos.

A tűz hírére azonnal mozgósították a tűzoltóságot és a mentőket és megkezdték a hajó mentését. A tűzoltás alkalmával olyan mennyiségű vizet pumpáltak a hajóba, hogy az valószínűleg elsüllyed. Egy amsterdami jelentés szerint a Normandie már féloldalra fordult. A tüzet sikerült megfékezni, eloltani azonban a jelentés idejéig nem.

Amerikai részről kijelentették, hogy a vizsgálat eddigi adatai szerint a tüzet valószínűleg nem szándékos rongálás okozta. Az egyik asztalos elbeszélése szerint a tűz úgy keletkezett, hogy a hegesztő lámpától meggyulladt a sétatető fedélzetén felhalmozott gyúlékony anyag.

A legújabb jelentés szerint a Normandie oldalán több rést ütöttek, hogy kiengedjék a vizet és meggátolják elsüllyedését.

Apatinból jelentik: Benedek János főerdőőr mellé beosztott erdőkerülő tegnap tetten érte az apatini járáshoz tartozó Kozara-Rabtelep erdőben Balog György cigányt, aki a fát lopta. Az erdőkerülő a cigányt át akarta adni a hatóságoknak, az azonban baltájával ellenszegült. Az erdőkerülő veszélyeztetett helyzetében fegyverét használta. A golyó fején érte Balogot és azonnali halált okozott.

A gyilkosság ügyében szigorú vizsgálat indult. Az erdőkerülőt őrizetbe vették.

Lapszemle:

Felesleges vitatkozás

cím alatt az Esti Ujság máj. száma a következőket írja:

A múlt héten cikket írtunk abból az alkalmából, hogy Ryti finn államelnök öntudatos és az egész világon feltűnést keltő beszédet mondott s e beszéddel kapcsolatban német illetékes hely is állást foglalt. Emlékeztettek német helyen a Führernek arra az ismételt nyilatkozatára, hogy a nemzeti szocializmus nem exportcikk és hogy a német-magyar együttműködés éppen úgy, mint a német-finn együttműködés nem jelenti azt, hogy a hagyományos életformát és politikai rendet valamilyen veszedelem fenyegetné.

Az Esti Ujság figyelmeztette azokat a magánpolitikusokat, akik türelmetlenül sürgették a sajátos magyar életforma szétzuzását, hogy abból, ami nem exportcikk Németországban, nem lehet importcikkét csinálni nálunk. Egyik lap-társunk pedig ugyanilyen értelmű figyelmeztetést küldött „bizonyos nagypipájú, de kevésdohányu honi köröcskének”, amelyek a magyar életforma kikezdésén fáradoznak. Vasárnap váratlanul megjelent a szélsőjobboldali reggeli lap, védekezik a szerinte felesleges vádaskodás ellen. Szerintünk a védekezés felesleges, annál is inkább, mert nem vádaskodtunk. Mi csak figyelmeztettük és figyelmeztetésünk nem a szélsőjobboldali reggeli lap felé irányult, hanem mindenki felé, aki ellensége a hagyományos magyar életformának és azt tudatosan vagy akaratlanul szét akarja rombolni. Ha figyelmeztetésünket a szélsőjobboldali lap magára vette, akkor nyilván találvá érezte magát.

Ami magát a cikket illeti: feleslegesnek tartjuk, minthogy itthoni nyilasaink minden vélt, vagy megtörtént támadás után a német nemzeti szocializmus palástjával próbálnak takarozni. Itt kizárólag a nagypipájukról, az erősza-kos importőrökről van szó, nem arról a német földből sarjadt természetes és szükségszerű politikai fejlődésről, amely a birodalmat a teljes összetörtségből felemelte és Európa vezető hatalmává tette, amiről szélsőséges lap-társunk vasárnapi cikkében a következőket írja: emelkedésének, győzhetetlen nagyságának és Európát mentő csodálatos erejének éppen az a titka, hogy visszahajlott, visszatért az ősi német népi lelkiséghez, a történelmi patinával ékes germán tradíciókhoz és arra építette fel társadalmi, politikai, gazdasági új életrendjét.

Őszintén örülünk, hogy fenntartás nélkül helyeselhetünk ennek a megállapításnak. Pontosán ugyanez a véleményünk a német nemzetiszocializmusról. Ezek után felesleges minden vitatkozás. Csak egyet kérünk, fogadják meg ők is a német nemzetiszocializmusnak ezt az alapvető igazságát. Vissza kell térni az ősi népi lelkiséghez, a történelmi patinával ékes tradíciókhoz és erre kell felépíteni a társadalmi, politikai és gazdasági új életrendet nemcsak a németbirodalomban, hanem minden országban, amely egyedül és kizárólag nemzeti alapon látja biztosítottján jelenét és jövőjét. Ezt az igazságot ismerte fel a magyar nemzet máj. Szegeden és ennek a politikai gondolatnak a diadalutján találkozott a feltámadó, új nagyság felé induló német birodalommal, amelynek azóta megbecsült szövetségese és fegyvertársa.

Nincs tehát vita: vissza az ősi népi lelkiséghez, a magyar életformához. Vissza azokkal is, akik olyan nehezen térnek ezt az életformát és a különböző jelszavak zászlaja alatt ugy el-kanyarodtak a magyar lelkiségtől.

Igy született meg a híres Lili Marleen-dal

A berlini rendőrség segítségével mindenre fény derül

Attól a naptól kezdve, hogy a belgrádi rádió először sugározta szerzte az éterbe „Lili Marleen” híres dalát, sajátságos és nem egészen megmagyarázható folyamat ment végbe a világ rádióhallgatói lelkében. Vajjon az ember vérének megbizsergető melódia, a szöveg vagy a mese okozta-e? Bárhogyan is történt, az az egy bizonyos, hogy ezzel a sajátságos és nem minden-napi hölgygel volt összefüggésben.

Az első feladat kétségtelenül annak megállapítása volt, ki lapul tulajdonképpen e mögött a név mögött. Az egyetlen hely, ahová az ember ilyen esetben fordulhat, a rendőrség. És a berlini rendőrök nem kerétek magukat, hanem nyomban levezették a „nyomozást”. Az eredmény valóban megértte a fáradságot. Rövidesen kiderült, hogy a nagy közszeretnek és általános megbecsülésnek örvendő Lili Marleen tősgyökeres berlini jelenség volt, „akit” ugyan Lala Anderson fedezett föl és Norbert Schulze ajándékozott meg olyan bájos zenével, „akit” azonban, valóban csak Hans Leip a szerző ismert. A rendőrség egyébként megállapította, hogy a világhíressé lett dal hősnője valóban létezett és berlini lány volt, hogy a szerző Berlinben katonáskodott, s hogy sok minden más egyéb ami az ügyvel összefüggésben volt, Berlin nélkül aligha lett volna elképzelhető.

A dal keletkezését illetőleg számtalan verzió járt már szájról szájra. Ezalkalommal azonban csupán a kétségtelen tényekről kívánunk beszélni. Eppen ezért szigorúan ahhoz a levélhez tartjuk magunkat, amelyet a híres dal költője, mondhatni bizonyos fokig „illetékes” helyhez intézett. És ez az „illetékes” hely a sors különös játéka folytán a kerületi rendőrség északi csoportjának a Chaussee Strassén lévő kaszárnyája volt, ugyanaz a kaszárnya, ahol annakidején a „cserebogarak” tanyáztak.

Hans Leip a Lili Marleen szerzője, mint ahogyan a rendőri nyomozás megállapította, jelenleg Hamburg közelében áll, a világháború idején azonban mint a 2. gárdaezred 9. századának utonca Berlinben szolgált és ezredének a már említett chaussee-strassei kaszárnya adott ott-hont.

A rendőrséggel szemben nem lehet kertelni, meg kell mondani az igazat, hogy, amint van. Hans Leip számára sem maradt egyéb hátra. Eppen ezért mi is úgy találjuk leghegyesebbnek, ha közöljük a költő írásban megtett vallomását, amely végérvényesen fényt derít valamennyi kérdésre:

„1914 novemberében vonultam be. Nem messze a kaszárnyámtól a Chaussee Strassen, az akkor még létező Friedrich-Wilhelm színházzal szemben, bizonyos özv. Stolzenburgnénél, Klaas Deter nevű hájtársammal laktam együtt. A kemény szolgálat mellett maradt azonban még arra is időnk, hogy szerelmesek legyünk. Mindketten ugyanabba a leányba lettünk szerelmesek. Szerelmünk tárgya az ugyancsak ebben a házban lévő zöldégerkedő leánya volt.” — A leányt, akinek tulajdonképpen Betty volt a neve, hogy miért, erre maga költő sem tud feleletet adni, mindenki Lilinek hívta. A költő azonban ugyanakkor sokat gondolt egy másik leányra is, akit viszont történetesen Marleen-nek hívtak. A két nevet a költő, mint ahogyan maga írja a rendőrséghez írott levélben, állandóan összezavarta. Egyszerre aztán a két név és két alak hirtelen és egész váratlanul egy névvé és egy személlyé forrott.

„KIVUL A KASZÁRNYÁN”

A szerelmes költő különösen akkor foglalkozott sokat a lelkében egygyé forrott két leányalakjával, ha a kaszárnya kapujában posztolt, ahol — ezt a történeti hűség kedvéért hangsúlyoznunk kell — valóban ott állott az immáron híressé lett lámpaoszlop is. És talán éppen akkor tombolt a szerelem legjobban, a költő lelkében, amikor a parancs a frontra szólította. A kaszárnyát környező házakban lakó lányok virágaival díszítve és könnyes szemektől kísérvé indult az ezred a frontra. De hagyjuk talán, hogy a továbbiakat maga a költő mondja el: „Ezeknek az eseményeknek és élményeknek a hatása alatt született meg a Lili Marleen. Egyelőre azonban csap az első és negyedik versszak. A

vershez mindjárt melódiát is komponáltam, amely ugyan közel sem volt olyan szép, mint amelyet Norbert Schulze írt, arra azonban alkalmas volt, hogy magunk között énekeljük.

Később, 1915 végén, amikor a kórházból ismét hazakerültem, (a Kárpátokban t. i. lezuhan-tam egy szakadéka és súlyosan megsebesültem), ismét visszakerültem a „Cserebogárlaktanyába” a Chaussee Strasséra. A kaszárnya kapuja előtt még mindig sápadtan pislákol a lámpa és az ezer, hol bus, hol kedves emlék való-sággal megrohant és megint hatalmába kerített. Így született meg a Lili Marleen második és harmadik versszaka. Az ötödik szakaszt még jóval később írtam, 1936-ban, amikor a vers elő-ször jelent meg nyomtatásban.”

Enyit tartalmaz a „Lili Marleen” ügy rendőrségi aktája, amelyre azóta már egész bizonyosan rákerült az „elintézve ad acta” jelzés...
(Dr. Sz. L.)

A világhírűvé vált dalt többen is átültették magyar nyelvre. Az alábbiakban Liszt Nándor ismert költő szövegét közöljük:

Kívül a kaszárnyán,
Kint a kapunál
Lámpa lángolt árván,
Most is ottan áll...
Szívemre zárna két karom,
A lámpás égne a falon,
Mint akkor... angyalom,
Én édes angyalom!

Kettőnknek árnya
Egybeolvadt
És a vén kaszárnya
Egyre hallgatott.
Hozzád repül ma bus dalom,
De el nem ér a két karom,
Mint akkor... angyalom,
Én édes angyalom!

Emlékezel még
Drága kedvesem?
Trombitált az őrség!
Én szerelmesem!
Mért csitul el halk dalom?
Be kellett volna vallanom:
Szeretlek angyalom,
Én édes angyalom!

Száll a szél a szárnyán,
Vaksötét az ég,
S otthon a kaszárnyán
Régi lámpa ég.
Jaj, hogyha éltem itt hagyom,
A láng csak ég a kőfalon,
Mint akkor... angyalom,
Én édes angyalom!

Ugy fáj a lelkem,
Mit felelhetek?
Lámpafény... szerelmem...
Mindig ott leszek.
Távol borithat sirhalom,
Örökre rólad álmodom,
Mint akkor... angyalom,
Én édes angyalom!...

Pannika

A világhírű német dalnak Magyarországon olyan párja született, amely népszerűség tekintetében már is vetekszik a belgrádi őrszem dalával. Címe Pannika, szerzői pedig Egyed Miklós-dr. és Horváth László.

Jóska lelkem, elküldöm tenéked
Hű szívemmel trott levelem.
Érzed, ugy-e, hogy szeretlek téged,
Míg a földön csak virág terem.
A kopertában itt egy szál szegfű
virít, szerelmem küldöm véle el,
És elküldöm véle szívem vágyó szavát,
Hogy vár rád a sirig hűséges
Pannikád.
Hogy vár rád a sirig hűséges
Pannikád.

Jóska lelkem, én édes vitézem
Küldj egy pár sort nékem majd haza,
Írd meg azt is tábori levélben,
Csillagos-e ott az éjszaka?
Mert minden estelen hűen, szerelmesen
csak bámulok egy csillagot
És megkérem arra, hogy sugározza rád
Hogy vár rád a sirig hűséges
Pannikád.
Hogy vár rád a sirig hűséges
Pannikád.

Jóska lelkem, nézz a fényes égre
Hogyha levelem majd megkapod,
Gondolj csak az itthoni vidékre,
S meglátod azt a csillagot,
Uzenj te is nékem a csillagos égen,
hogy visszajössz majd győztesen
és meghallod itthon szívem bodog dalát:
Hogy vár rád a sirig hűséges
Pannikád.
Hogy vár rád a sirig hűséges
Pannikád.

Képkiallítás Szabadkán

A Délvidék szabadkai szerkesztőségétől.

Érdekes és komoly művészi színvonalu képkiallítás nyílt meg a szabadkai Nemzeti Kaszinó külön termeiben. A megnyitáson megjelent városi előkelőségek nagy érdeklődéssel szemlélték a két nagy termet betöltő tárlatot. Huszonhárom év óta ez az első alkalom, hogy Szabadka is a Délvidék művészekedvelő közönsége helyben gyönyörködhet a magyar festőművészet reprezentánsainak alkotásaiban. Megállapítható, hogy ezeknek csakugyan a színe-javát képviseli a most megnyílt kiállítás, amely a tarka színpompájú képeknek már a pusztán tömegével is kellemes meglepetést szerez.

Közel nyolcvan bekeretezett kép kapott helyet a falakon, de legalább még ugyanannyi azoknak a száma amelyeknek nem jutott hely. A rendezőség azonban az érdeklődők számára ezeket is könnyen hozzáférhetővé tette. Örvedetes jelenségként könyvelhető el az a negatívum is, hogy az egész kollekciónban egyetlen kép nem akad, amely ne reprezentálna komoly művészi értéket. Ellenben sok olyan közöttük, amit a Mücsarnok és a Nemzeti Szalon kiállításain már a fővárosi kritika is félmjelzett. Ilyen például Czencz Jánosnak egy keleti táncosnőt ábrázoló félaktja, Viski János »Étetés» és »Istállóban» című két magyar zsánerképe Körössy János finom hangulatu balatoni képe, Molnár C. Pál külföldön is kiállított egzotikus városképe, Bakos Árpád kedves zsánerképe, Lenhard György »Anyóka»-ja, Szüle Péter remek »Merengés»-e és még egész sora a jobbnál-jobb képeknek.

Szépek és magukkelletők Kövér Gyula tanulmány fejei és Gimes Lajos entériórjei, Molnár Z. János, Edvi Illés Aladár, Beneszur Ida és Csapó Jenő csendéletei. A szép számu és jól összeválogatott tájképek gazdag változatossága mellett a figurális kompozíciók dominálnak. Tájképekben Körössy János balaton és tengeri képei, Vári Vojtovits Zoltán, Burghardt Rezső, Gimes Lajos, Szentmiklóssy Cs. Farkas Lőrinc, Gaál Ferenc, Négeli Rudolf, Udvari Pál, Juszko Piroska változatos témájú vásznai, a figurális kompozíciók közül Pécsi Pilch Rezső Vidsi Brenner Nándor, Auer Artur, Kenézy János, Visky János, Papp Emil, Juszko Béla, Körössy János, Ajdor János László Repes Molnár Lajos, Korpács Lajos, Csillag József képei a kiemelkedők. Igen finom és művészi Szánthó Mária fiatal leány aktja, bravuros Náraí Aurél »kocsmában» című táncos falusi életképe. Külön említést érdemel Iványi Grünwald Béla tájképe és Juszko Bélának két kiváló alkotása: a »Huszár járőr» és a »Küzdő bikák». Nagy érdeklődést kelt Baló Ede két művészi tökéletességű »Murillo»-másolata.

A látványosságának is tanulságos, azoknak pedig, akik szeretik otthonukat szép képekkel díszíteni ez a kiállítás beszerzésre is ritka előnyös alkalom.

k. b.

Folyóznak az előkészületek a szabadkai színiévad megkezdésére

A Délvidék szabadkai szerkesztőségétől. Szabadka város kulturális életének nagy eseménye van: az állandó színtársulat próbája végre annyi huza-vona után végleges és a jelekből ítélve minden tekintetben kielégítő megoldást nyert.

A Délvidék már ismételtelen beszámolt Kőszegi Géza országos viszonylatban is elsőrangú társulatával kapcsolatos kombinációról. A város vezetősége a kultuszminisztérium illetékes ügyosztályán mindent elkövetett, hogy Szabadka részére mielőbb biztosítsa a város kulturális tradícióhoz méltó színtársulatot. A kultuszminisztériumnak az a döntése, amellyel több nagy vidéki várossal így Győrrel, Sopronnal, Székesfehérvárral egy színkerületbe sorozta Szabadkát, a művészi igények szempontjából tökéletesen megnyugtató volt, mert ezekben a városokban is a múltban is mindig elsőrangú társulatok játszottak. Az idei színiévad eddigi eseményei gyakorlatilag is beigazolták, hogy Kőszegi Géza társulata Sopronban és Székesfehérváron, ahol eddig előadásai sorozatát folytatta, nemcsak a közönség tetszését vívta ki, de a szigorú és tárgyilagos kritika legteljesebb elismerését is. Ez a színtársulat Szabadka számára is komoly nyereséget jelenthet művészeti szempontból. Aggályos csupán az volt, hogy a társulat időbeosztása a hivatalosan elfogadott játsszói terv szerint eleve kizárta azt, hogy Szabadka a téli hónapok alatt rendszeres színiévadhoz jusson. A beosztás ugyanis a tavaszi hónapokat juttatta volna Szabadkának, amikor a közönség körében is csökkentebb az érdeklődés. Ez pedig a színigazgatás anyagi vonatkozásait is hátrányosan befolyásolná. A város vezetősége ezeket a szempontokat is mérlegelte,

amikor erőteljes akciót indított a téli szezon biztosítása érdekében és sikerült is oda hatnia, hogy a kultuszminisztérium hozzájárult a játsszói sorrend megváltoztatásához. Így Kőszegi Géza a székesfehérvári szezon befejezése után Győr helyett Szabadkán kezdte meg előadási sorozatát.

A kultuszminiszteri engedéllyel még korántsem oldódott meg a színház problémája. Az igazi bonyodalmak csak most kezdődtek. A színház épületében ugyanis a szükséges engedélyek birtokában a Városi Filmszínház játszik, mégpedig úgy az emeleti kamara teremben, mint a földszinti színházteremben. Napokon át tartó tárgyalások folytak a színházterem átengedésére, ami nem volt könnyű dolog, mert a moziengedélyes a saját érdekeit védve ragaszkodott ahhoz, hogy mint az eddigi színházi vendégszereplések alkalmával, úgy most is csak az esti órára kelljen átengednie a helyiséget a színtársulatnak, délután ellenben ő tarthasson továbbra is előadásokat. A város vezetőségének diplomáciai érzékét és a moziengedélyes özv. Förster Auerné emelkedett kulturfőfőgóságát dicséri, hogy végül is sikerült lehetővé tenni a szezon kezdetét.

Kőszegi Géza színigazgató már minden intézkedést megtett a szabadkai évad megkezdésére. Kedden érkezik Székesfehérvárról a társulat a teljes díszlet és ruháttal. Azonnal megindulnak a próbák és pénteken, február 13-án tartják az első előadást. Megnyitó darabul a »Gyergyói bál« című operettet tűzték műsorra látványos kiállítással, elsőrangú szereposztásban, a Szabadkán már ismert és népszerű kitűnő művész: Gömöri László rendezésében

k. b.

Örzi a hollywoodi filmgyárakat

Formaruhában feszítenek a férfisztárok, vöröskeresztes ápolónői köpenyben járnak a színésznők

A háboru kitörésének híre nagy meglepetést és riadalmat okozott az amerikai film fővárosában, Hollywoodban. Az első légiriadó alkalmával kiderült, hogy Hollywood nem rendelkezik a legszükségesebb légvédelmi berendezésekkel sem.

Ahol annyi nagy történelmi háboru kellett őrizni, ott még nem szerezték be a modern totális háboru „díszleteit”, gázárcsokkat, légvédelmi sisakokat, lüszoltókészülékeket és természetesen igen hiányosak a légvédelmi fedezékek is.

Megindították az akciót Hollywood súlyos mulasztásainak pótlására. A film fővárosában éppen olyan szigorúan betartják a légvédelmi előírásokat, mint Kalifornia partvidékének többi városában. A riadók alkalmával szigorúan betartják a légvédelmi előírásokat és az elsőtétítési előírásokat és az elsőtétítési kötelező a filmstudióban éppen úgy, mint a filmsztárok villáiban.

Olson kormányzó elrendelte 10.000 főnyi hollywoodi milícia megszervezését. Ennek a miliciának a feladata elsősorban az, hogy a filmgyárakat őrizze az „ötödik hadoszlop” esetleges merényletei ellen.

A kormányzó felszólította a filmszínészeket, hogy csatlakozzanak a miliciához. Majdnem valamennyi amerikai filmszínész jelentkezett felvételre és a milícia egyenruháját viseli Gary Cooper, Ronald Colman, az ifjabb Douglas Fairbanks, Cary Grant és még sok más ismert filmszínész.

A híres filmszínésznők, mint például Constance Bennett, Myrna Loy, Joan Crawford a Vöröskeresztnél jelentkeztek ápolónői szolgálatra és már fel is öltötték az ápolónők fehér köpenyét.

A hatóságok azonban a milícia felállításával még nem látták biztosítottak a felmérhetetlen vagyont érő hollywoodi filmgyárak és kellektárjaik sorsát.

A hollywoodi rendőrség elzárta a külföldi-

ek negyedét, hogy ezzel megakadályozza külföldi ügynökök esetleges rombolási kísérleteit.

Olson kormányzó a filmvállalkozókat értekezletre hívta össze, hogy behatóan megtárgyalják a filmstudiók védelmének fontos kérdéseit. Ez az értekezlet fontos határozatokat hozott.

A konferencián megjelentek az ismert hollywoodi filmagnások, csak egy hiányzott közülük: Joe Schenk, aki jelenleg börtönben ül. Az ismert filmembert adócsalás miatt ítélték el.

A filmembereken kívül több szakértőt is meghívott a kormányzó az értekezletre.

Részvett többek között a konferencián Henry Hattaway, a háborus filmek szakavatott rendezője, aki most a gyakorlatban érvényesítheti a harctéri felvételek rendezése során szerzett tapasztalatait.

Ugyancsak meghívta a kormányzó az értekezletre John Murphys, aki szintén filmrendező és az első világháborúban hadipilóta volt. Ugyancsak résztvett a konferencián a Metro Goldwyn filmgyár házi rendezőségének főnöke, William Henry is.

A Sept Jours jelentése szerint az értekezlet egyhangúan megállapította, hogy Hollywood passzív védelme minden vonatkozásban fogyatékos.

A film fővárosa, ahol annyi híres háborus filmet készítettek, nem rendelkezik a legelembb légvédelmi berendezésekkel sem.

Elhatározták, hogy legsürgősebben szaporítják az óvóhelyek számát és különböző intézkedéseket tesznek a filmstudiók biztonsága érdekében.

A filmstudióknál is nagyobb gondot okozott az ugynevezett Prosperity Department védelmének kérdése. Így nevezik a hollywoodi filmgyárak óriási kellektárát.

A Prosperity Department őrizi a filmekhez szükséges butorokat, ékszereket, történelmi kosztümöket, selyemanyagokat és fegyverzeteket. Ezek a kellekék sokmillió dollár ér-

téket képviselnek és a mai körülmények között pótlásuk igen nagy nehézségekbe ütközne.

William Henry, a Metro-Goldwyn rendőrfőnöke, másik fontos kérdést vetett fel: a hollywoodi négylábu statisztéria védelmének. A hollywoodi filmgyárak állatkertjében őrzött egzotikus állatok, fenevadak még nagyobb értéket jelentenek, mint a díszletek és a tengereken dúló háboru az állatok utánpótlását is nagyon megnehezíti.

A hollywoodi állatkertben őrzött oroszlánok, tigrisek, csimpánzok, dresszszírozott fókák és kutyák ismerik már szerepüket, tudják, hogyan kell viselkedniük a fényképezőgép előtt és intelligenciájuk természetesen még csak növeli értéküket. A hollywoodi állatsereglet számos krokodilust, elefántot is őriz és a vadállatok statisztériájával bármikor a legélethűbben tudják szcenizálni a hollywoodi filmgyárak a trópusi dzsungelket.

Az értekezleten megállapodtak abban, hogy a díszlettárok részére külön óvóhelyet építenek és megbeszélést tartanak, hogyan építik meg a vadállatok óvóhelyeit.

A filmvezérek megállapodtak abban, hogy a háboru ellenére is folytatják a filmstudiókban a munkát.

Nagyszámu és igen jó minőségű tenyészállatot jelentettek be a mezőgazdasági kiállításra

A március 21-én megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjába a bejelentési határidőig az utolsó évekhez hasonló nagy számban jelentettek be tenyészállatokat. Előrelátható, hogy a jó minőségű tenyészállatok iránt a visszacsatolt területekkel megnövekedett szükséglet miatt még a szokottnál is nagyobb lesz a kereslet. Az előzetes szigorú és szakosított minőségi ellenőrzés következtében csupán olyan nagyobb tenyészértékű állatokat hoznak fel a kiállításra, amelyekre a hazai állattenyésztés továbbfejlesztésében nagy szerep vár. Az utóbbi években már nemcsak a tenyésztők céltudatos fejlesztésére törekvő magántenyésztők vásárolnak szívesen a budapesti kiállításon eladásra kerülő kiváló tenyészállatanyagból, hanem a köztenyésztés számára is állandóan fokozódó számban itt szerzik be a szükséges apaállatokat. Így a mult esztendőben a köztenyésztés részére történt vásárlások már az egész forgalomnak több, mint kétharmadára rugtak. A kistenyésztők már mindjobban rájönnek arra, hogy a budapesti kiállítással kapcsolatban nyújtott különféle vásárlási és szállítási kedvezmények mellett itt viszonylag olcsóbban szerezhetők be a megbízhatóan jó minőségű és tenyészértékű állatok. Így pl. a vásárolt állatok hazaszállítása ingyenesen történik.

Különös jelentőségű az idei tenyészállatvásár válogatott minőségű tenyészállatanyaga, a törvényhatóságok apaállatbeszerzése szempontjából, mert a kiállításon azok is minden különösebb fáradság és idővesztés nélkül, a messzemenő vásárlási kedvezmények igénybevétele mellett szerezhetik be szükségletüket, mert a törvényhatósági állattenyésztési alapokról szóló, már életbelépett új törvény szerint sok apaállatot kell a vármegyéknek is vásárolniuk. Így előreláthatólag ennek következtében is élelnek keresletre lehet majd számítani.

A bejelentésekből és a folyamatban levő felülvizsgálatok eredményéből máris örömmel állapítható meg, hogy az idei kiállítás ismét igen jó minőségű tenyészállatok fognak szerepelni a takarmányozási nehézségek ellenére. Így az idei kiállítás ismét bizonyossága lesz annak, hogy a természetesen folytatott tenyésztő munka évről-évre szép és jó eredmények elérését teszi lehetővé, amire méltán büszkének lehetnek nemcsak a munka részesei, hanem az egész ország is.

A vásárolni kívánó gazdák is igen élelken érdeklődnek már, sürűn tudakozódnak a rendezőségénél a kiállítás várható anyagáról és áráiról.

HIREK

Ügyeletes városi orvos: Dr. Kontsek Ferenc, Szentteleky Kornél utca 12. Tel. 331. Az ügyeleti szolgálat vasárnap 14 órakor kezdődik és tart a következő vasárnap 14 óráig.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Kováts Boldizsár, Széchenyi krt. 3.

Ügyeletes gyógyszerész: Aranykereszt, Deák Ferenc körút.

Adomány a zombori Városi Szeretetház ápolójai számára. Berli József zombori pékmester 20 csomag pipadohányt ajándékozott a Városi Szeretetház ápolójainak.

A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat tizezredik üzenete. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatá alig hathetes fennállása után már is jelentős jubileumot ülhet. Február 12-én hangzik el a tizezredik üzenet. A tizezer üzenet érdekes és megható esetei ről emlékezik meg február 12-én este 9 óra kor dr. vitéz Simon Elemér titkos tanácsos a Vöröskereszt országos elnöke.

Horvát-olasz tárgyalások Zágrábból jelentik: Holnap Firenzében horvát-olasz tárgyalások kezdődnek vasutügyi kérdésekben. A közeli napokban Rómában tartanak tárgyalásokat a balkáni államok képviselőivel az átmenő forgalom szabályozása tárgyában.

Műkedvelőelőadásra készül a bácskertes KALOT. Bácskertesről jelentik: A KALOT ifjúsági egyesület mely már eddig is szép eredménnyel működik tervbe vette, hogy husvétra a »Falu rossza« című népszínművet adja elő kitűnő szereposztásban.

13.500 cigarettát gyűjtöttek a honvédeknek Bácskertesben. Bácskertesről jelentik: A Missziós Asszonyok helyi szervezete füst nélküli nap megtartására kérte fel a lakosságot. Bánhidai Józsefné elnök vezetésével a községben gyűjtést rendeztek melynek eredménye képen 13.500 darab cigarettát gyűjtöttek össze.

Migrénes főfájások, idegesség, hipochondriás állapotok gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnhetnek, ha gyomoremésztésünket és bélműködésünket reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel kellőképpen elrendezzük. Kérdezze meg orvosát!

Nagysikerű kultur-est Bácskertesben. Bácskertesről jelentik: A DMKSz helyi szervezetének népművelési osztálya nagysikerű ismeretterjesztő előadást rendezett, amelyet zsúfolt ház hallgatott végig. A kitűnően összeállított műsor első számaként Kanyó Lajos plébános tartott előadást az Anjou királyok koráról és Károly Róbert-ről. Utána id. Sturcz József isk. igazgató országunk fővárosa Budapest című előadása nagy tetszést keltett amelybe közbe szőtt verseket mondtak Rubus Mária, Dienes Katalin, Janovits János, Pópa Pál, Molnár Pál Csizmadia Mihály, Dienes Pál, Kerhuth Pál Tóth Miklós Molnár István, Lovász József, Buják Pál IV. oszt. elemi iskolai tanulók. »Az ifjúság nevelése és fegyelmzése« című nagy tetszéssel fogadott előadást tartott ifj. Sturcz Józsefné tanítónő »A korszerű építkezéstről« Baráth István építész tartott hatásos előadást. A kitűnő rendezésért Kanyó Lajos plébános minden dicséretet megérdemel.

Mghalt egy híres maratoni futó Mijánóból jelentik: Dorando híres olasz maratoni futó San Remóban 56 éves korában elhunyt Dorando, aki az elmúlt években az olasz maratoni futók szövetségi edzője volt, 1908-ban tragikus körülmények között vesztette el az olimpiai bajnok címet. Londonban messze a mezőny előtt érkezett be elsőnek a célba, elsőségét azonban nem ismerték el mert a stadionban az utolsó párszáz méteren egyik honfitársának segítségét vette igénybe.

Tífuszjárvány Iránban és az Urálnál. Isztanbulból jelentik: Bagdadi jelentés szerint, Irán angol megszállás alatt álló övezetében tífuszjárvány tört ki. Kermansah tartomány területére határozottan rendelték el. Senkinck sem szabad a tartományt elhagynia, vagy oda beutaznia. A szovjet rádió jelentései szerint az Ural vidékén is tífuszjárvány dühöng. A lakosságnak lapácsokat adnak a járvány terjedésének megállítására. (NST)

Az iparosok a hadbavonult ipari alkalmazottak hozzátartozóiért. A Budapesti Értékesítő jelentése szerint a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége nagyválasztmányi ülésén elhatározta, hogy a szövetségben tömörült valamennyi iparos, segédenként és hetenként két pengőt fizet be egy közös alapba, amelyből a hadbavonult iparosalkalmazottak és kisiparosok családtagjait segítik.

Revolverrel játszott a kisgyerekek. Szentestől jelentik: Tragikus szerencsétlenség áldozata lett Aradi László jómódu szentesi gazdálkodó 6 éves László nevű fia. Aradi László tanyáján dísnótoros vacsorát tartottak, melyen a többi vendég között részt vett Aradi Pál, aki töltött revolverét a belső szoba ágyára tette. Czákó Sándor 16 éves fivő és a gazda 6 éves László nevű fia játszódzni kezdett a fegyverrel, amely elcsúszott és a kisgyermeket megölte.

Nagy sikere volt a verbászi Gyöngykalárisnak. A DMKSz új- és óverbászi fiókjának a leventék közreműködésével rendezett tombolával egybekötött műsoros Gyöngykalárisa nagy érdeklődést váltott ki a verbászi magyarság körében. A nagy hozzáértéssel és ráteremtéssel előadott műsorszámok a következők voltak: 1. Seidi Róbert üdvözlő beszéde, 2. Csoporttánc, 3. Ábrányi Emil »Mi a hazá« című költeményét szavalta: Kiss Illés, 4. Schneider Edit és Sinkovics Miklós szólótánc, 5. Csöke Katica énekszám, 6. Csoporttánc, 7. Tábori Piroska »Boldog tavasz« című költeményét szavalta Schneider Edit, 8. Andrassy Irénke énekszám, 9. Csoporttánc, 10. Lotz Klára harmonika és énekszám. A csoporttáncokban a következő párok vettek részt: Szeibert József—Káta Annus, Sinkovics Miklós—Kalapáti Mária, Pozsvai Gy.—Dosztán Teréz, Makai András—Walter Etel Sági Lajos—Kiss Ilona, Novotni József—Fuderer Vera, Hevessi András—Zsigrai Katica, Varga István—Maksa Erzsébet, Franciszi András—Szeibert Kató, Gulyás Imre—Drobina Ilonka, Bartus József—Drobina Veronka, Varga Sándor—Hevesi Ilonka, Kószó József—Vigh Rozália, Keresztes János—Muhari Ágnes, Kiss Mihály—Schneider Edit.

Szabadságról védekeznek az apatini sertesdrágító. Apatinból jelentik: Mint megírtuk, Kammerer Vendel apatini tejszernak-tulajdonost és sertéshizlálót letartóztatták, mert sorozatos árdrágítást követett el a hízottsertésekkel s a hatóság az árdrágítási tárgyat képező 130 hízottsertést lefoglalta. Kammerert most 4500 pengő kaució ellenében szabadságra helyezték.

Tollat gyűjtenek a sebesült honvédek vánkosaiba. A győri Vöröskereszt kezdeményezésére az egész vármegyében tollgyűjtési akciót indítanak. Liba-, kacsa-, csirke- és más madártollat gyűjtenek, hogy azzal tömjék a sebesült katonák vánkosait.

Francia munkásgondozóhivatal Berlinben. Berlinből jelentik: Berlinben rövidesen francia hivatalt állítanak fel, amelynek feladata a Németországban dolgozó francia munkások gondozása lesz. A hivatal felállítása a német hatóságok Benoit-Mechin államtitkárral tárgyaltak.

Rendelet az adózásról A Budapesti Közlöny hétfői száma közli a jövedelem- és vagyonszármazékos adó, valamint az általános kereseti adó 1942 évi kivetése tárgyában kiadott 72.000/1942. VII. számú pénzügyminiszteri rende-

letet, amely általában fenntartja azokat az eljárás szabályokat, amelyek az 1941 évi jövedelem- és vagyonszármazékos kereseti adó kivetésének alapjául szolgáltak és közli a mezőgazdasági jövedelmek felbecsülése céljából a múltévi terményárakat, illetőleg a mezőgazdasági és háziingatlanok, az üzemi tőkék és végül az értékpapírok, idegen pénznemek, arany- és aranyérmék, valamint a tőkekövetelések vagyonszármazékos megállapításához szükséges értékesítési szabályokat.

Orvvadászokat fogott a szilágyi rendőrség. Szilágyiról jelentik: A községi előjáróság elhatározta, hogy tekintettel a nagy hidegre etetni fogja a hasznos vadakat. E célból a határban here-szénát hordtak szét. Az etetés alkalmával megfigyelték, hogy egyesek csapdák és török alkalmazásával összefogdoszák a hidegtől megkínzott, eléhezett nyulakat. A rendőrség két ilyen orvvadászt fogott el, akik ellen folyik az eljárás.

A »Betyár kendője« Szilágyin. Szilágyiról jelentik: A DMKSz fiókjának műkedvelő gárdája nagy sikerrel hozta színre a Betyár kendője c. szindarabot. A darab valamennyi szereplője jó alakítást nyújtott. Az előadást tekintettel a nagy érdeklődésre 14-én megismétlik.

A rendőr szive... Budapestről jelentik: Tamás Gáborné debreceni asszonytól az egyik üzletben vásárlás közben ellopták pénztárcáját, amelyben kilenc pengő volt. Az asszony elkeseredésében sirógörccsöt kapott és villamos alá akarta vetni magát. Szerencsére a közelben posztoló rendőr idejében észrevette szándékát és elkapta a robogó villamos elől. Tamás Gáborné a rendőrség életvédelmi osztályán lemondott öngyilkossági szándékáról. A rendőrök összeadták számára az elloptott összeget s így megnyugodva tért haza.

Keserűs helyett mérget vett be. Krémer Ede lánycsóki gazdálkodó halálos mérgezés áldozata lett, az orvosok által ajánlott keserűs helyett ugyanis az állatgyógyászatban a kórözés elősegítésére használt bariumchloridot vett be, amely pedig kétkeresztes mérgező.

Kétkerekű gépkocsi, egy sínen futó vonat. Egy svéd feltaláló érdekes szerkezetet talált fel. Találmányával mindenki kerékpárra ülhet, anélkül, hogy leeséstől kellene tartania, vagy időt kellene vesztenie arra, hogy megtanuljon kerékpározni. A találmány lényege abban áll, hogy a kerékpár két villájára egymásra merőlegesen két fotoelektromos cellát szerelnek fel. Ennek a hatására a kerékpár minden helyzetben tökéletes egyensúlyi helyzetben marad s még a legügyetlenebb kezdő sem eshetik le a kerékpárról. A készülék a feltaláló közlése szerint rendkívül könnyű. Alkalmazását nagyobb, gépi erővel hajtott járművekre is ki lehet terjeszteni. Ha a találmány forgalomba kerül, hamarosan megszerkesztik az egyetlen sinszalagon futó vonatot, a két kerekű gépkocsit. Így minden jármű üzemeltetése azzal is egyszerűbbé válik, hogy súlya, a surlódás, a levegő ellenállása, stb. nagymértékben csökken.

A 48 órás munkaidő megszüntetését kéri a debreceni ipartestület. Debrecenből jelentik: A Debrecen és Vidéke Ipartestület a háborús időkre való hivatkozással illetékes helyen lépéseket tesz az irányban, hogy az iparban szüntessék meg a 48 órás munkaidőt.

**Aki nem hirdet,
azt elfelejtik**

KÖZGAZDASÁG

A babszárból és komlóból készült fonál forradalmasítja a textilipart

Bácskában is be akarják vezetni az új eljárást, amellyel két óra alatt áztatás és szárítás nélkül feldolgozható a len, kender, komló és babszár

Évekkel ezelőtt az egész világsajtót bejárta a hír, hogy egy fiatal magyar agrokémikus: Engel László a babszárnak szövőfonálá váló feldolgozásával új és fölbecsülhetetlenül értékes póttanyaggal ajándékozta meg a textilipart. Azóta közel egy évtized telt el és ezalatt a találmányának gyakorlati felhasználásáért fáradozó Engel Lászlónak is meg kellett járnia a minden magyar feltalálók kálváriás útját. A második világháborúnak kellett jönnie, hogy a régi és már-már feledésbe merült terv ismét az érdeklődés előterébe kerüljön. Ma ugyanis, amikor Európaszerte lázas kutatás folyik a kémikusok vegykonyháin póttanyagok után, amelyekkel a hadviselés következtében maximálisan fokozódott fogyasztás szükségleteit akarják kielégíteni, pénzben ki sem fejezhető értéket jelent az olyan találmány, amely az anyagtermelés és utánpótlás gondjait sikeresen csökkentheti.

Engel László találmányának legnagyobb jelentősége éppen abban áll, hogy olyan növények rostjain állítja elő különleges eljárással szövőfonál gyártására alkalmas anyagait, amely növényeket eddig ipari feldolgozásra vagy egyáltalán nem, vagy csak csekély mértékben tartottak alkalmasaknak. Így például a babszárból, amelyet eddig a természetnek a fermelés leszedése után legfeljebb tűzrevalójul használtak sikerült selymes finomságu, amellyel igen tartós fonalat előállítani. Engel mérnöknek, majd ugyanilyen sikerrel vezettek a komlószárral folytatott kísérletei is. Később a kender és len rostanyagainak ipari feldolgozására is olyan új eljárást talált föl, amely mintegy százszázalékkal több rostanyagot von ki ezekből a növényekből, mint az eddigi primitív eljárások.

Érdekes, hogy amíg Engel idehaza esztendőnkön át hiába kilincselte találmányával a szakkörökben és még annyit sem tudott elérni, hogy valamelyik magyar textilgyár legalább kísérletképpen hozzáfogjon a fonalak Engel-féle eljárással való újrendszerű előállításához, addig külföldről egyre-másra kaptak a fényesnél fényesebb ajánlatokat. Természetesen elsősorban az igen fejlett német szövőipar mutatott komoly érdeklődést Engel László találmánya iránt, de kapott ajánlatot, francia és amerikai gyártól is. Az ajánlatokat és felhívást arra, hogy adja el találmányát, Engel mérnök ezeket a külföldi ajánlatokat éppúgy figyelmen kívül hagyta, mint azt a legutóbbit is, amely minden előzőt túllépve ígérte, hogy megengedni a fiatal magyar agrokémikust hogy települjön le Szovjetországra, ahol minden anyagi lehetőséget biztosítanak a számára abból a célból, hogy találmánya gyakorlati felhasználására gyári üzemet alapítson.

Becsületére válik Engel Lászlónak, hogy a kecségtető ajánlatok ellenére sem volt hajlandó egyetlen külföldi érdeklődéssel sem tárgyalásokba bocsátkozni, hanem marhaszerűen ragaszkodott eredeti elgondolásához, hogy a textilipart valóssággal forradalmasító találmányával a magyar gazdasági életnek legyen szolgálatára.

Ellopják a találmányt

Közben, miatt a megnevezés és lebecsülés, nem utolsó sorban pedig a szakmai irigység és féltékenység ezernyi akadályt torlaszt Engel találmánya értékesítésének útjába, a feltalálónak része volt olyan élményekben is, amelyek izgalmas-

ságban nem maradnak mögötte a legmozgalmasabb kalandorfilmek fordulatainak. Az egyik külállam ipar-kémhálozata kiterjesztette csápjait a magyar találmány felé is és két felbérelt kalandornak sikerült a kísérletező Engel bizalmába beférkőznie. Ez a két fiatalember addig settenkedett Engel körül, amíg egy óvatlan pillanatban sikerült a találmányra vonatkozó összes följegyzéseket, leírásokat, számításokat és rajzokat megkaparintaniok. Igazán csak hajsza-lon mult, hogy az utolsó pillanatban, éppen amikor a határon át akartak szökni, mindkettő rendőrkézre kerültek. Az egyik Ocsenás József másfél évi börtönt, a másik Duzsai József héthónapi fogházat kapott az ipari kémkedésért, az ítélet azonban aligha kárpótolta a mérnököt az ellopott találmányért, amelynek idegen kézre jutását sikerült ugyan a rendőrségnek megakadályoznia, azt azonban már nem, hogy a két tolvaj a detektívek közeledtekor

az összes iratokat meg ne semmisítse.

Igy Engelnek közel egy évtizedes fáradságos munkája kárba veszett, mert jegyzetek hiányában az egészet emlékezetből, előlről kellett kezdenie. Hosszu időn át, a szinte emberfeletti erőfeszítéssel végzett kísérletek egész sora kellett hozzá, hogy Engel rekonstruálhassa elveszett találmányát, de végül mégis sikerült, sőt még tökéletesítette és egyszerűsítette is a rost-kikészítő eljárást.

Gyors és olcsó!

A találmány ügyében most az a legújabb fordulat, hogy Budapesten tökéletes konzorcium alakult annak gyakorlati kihasználására és

Kedvező feltételű mezőgazdasági hitel a Délvidék részére

Az Országos Földhitelintézet a f. év január 2-án megnyitott újvidéki fiókja (Hitler Adolf u. 24. sz.) útján kívánja az anyaországhoz visszacsatolni délvidéki országárszék mezőgazdasági hitelignyét kielégíteni.

Egy-egy kölcsönvevő részére a jelzálogul szolgáló ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének 20-szoros szorzatáig terjedhető összegű ilyen közleplejárati mezőgazdasági kölcsön folyósítható elsőhelyi telekönyvi bekebelezés mellett. Az egy-egy adós részére engedélyezhető kölcsön összege azonban nem haladhatja meg a 120.000 pengőt. Ha a fedezetül szolgáló mezőgazdasági ingatlanon előző teher is van, úgy beleértve az előző terhet is a megterhelés a közleplejárati hitellel együtt nem lehet több mint a kataszteri tiszta jövedelem huszonötszöröse, kivételesen 30-szorosa.

A hitelignyeket az intézet igazgatóságának gazdaszakértő tagjaiból alakított külön bizottság bírálja el és ez a bizottság szigorúan alkalmazza a hitelengedélyezés feltételeit.

Elsősorban jön tekintetbe az elbírálás során a cél, amelynek érdekében a gazda a kölcsönt igénybevénni óhajtja.

Ez a hitelfaita ugyanis csak beruházási célokra fordítható, még pedig olyan beruházásokra, amelyek alkalmasak a termelés fokozására. Ilyen beruházások pl. a talajjavítások, állatállományok beszerzése vagy kiégésítése, új termelési ág meghonosítása gépvásárlás, gazdasági épületek emelése,

„A művészi kép örök érték, — a lakás legszebb díszé.”

Nézze meg
a régi és modern magyar mesterek legkiválóbbiainak alkotásaiból rendezett

Képkiallítást

a szabadkai Nemzeti Kaszinó különtermében. — Nyitva naponta d. e. 10-től este 7-ig. — Belépés díjtalan. — A kiállított művek 1 évi részletfizetésre is megvásárolhatók!

Engel mérnök most pár nap óta Bácskában tartózkodik, hogy egy-két itteni uradalommal és nagybirtokkal megállapodást létesítsen a kender, komló és babszár feldolgozására.

Bácska ugyanis valóságos Kánaánja ezéknak a növényeknek és a feldolgozás csak ott fizetődik ki, ahol nagyobb mennyiségű nyersanyag áll rendelkezésre.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Engel Lászlóval, aki találmányával kapcsolatban a következőket mondotta:
— Találmányom nemcsak a rostaanyagok racionálisabb felhasználására adja a lehetőségeket, hanem a len, kender és komlószár gyors feldolgozására is. Eljárásom lényege abban áll, hogy a nyersanyagot nem kell előzetesen heteken át tárolni, áztatni és szárítani, hanem jóformán földből kihuzva, két óra alatt teljesen feldolgozhatjuk.

Az így kapott szövőanyagról hivatalos ellenőrző szakvizsgálatok is megállapították, hogy az tartósabb, finomabb fonható és puhább, mint az eddigi eljárásokkal készült fonalak. Emelett a gazdaságosság és olcsóság is igen figyelemreméltó szempont.

Eddig egy kilogram kenderrost előállítására egy pengő tizenöt fillérbe került, az én eljárással viszont mindössze negyvenhárom fillérbe került a feldolgozás.

Emelett 30—40 százalékkal több fonható, szőhető rostaanyagot kapok, mint eddig. A bácskai tárgyalásokról csak annyit mond, hogy azok jó uton folynak. Ilyenformán komoly kilátás van rá, hogy ennek a kétségtelenül nagyjelentőségű magyar találmánynak a gyakorlati felhasználásához legelőször Bácska áldott földje fogja megadni a lehetőséget.

Kozma Béja.

öntözése művek építése stb. Az intézet már a folyósításkor, de később is ellenőrzi, hogy a hitelt a megadott célra használják-e fel. Az ellenőrzés azonban, mindig egyéni elbírálás alapján történik. Közleplejárati hitelt nem nyújt az intézet olyan cél érdekében, amely más alkalmasabb hitelforrásból is fedezhető.

A közleplejárati hiteleket 5—15 éves időtartamra bankráta 1½% jelenleg 4½%-os kamatozás mellett nyújtják. A törlesztési időtartam azonban alkalmazkodik az igénybevétel céljához, ami azt jelenti, hogy a törlesztési időtartam olyan hosszú szokott lenni, amely idő alatt a kölcsönből fedezett befektetés megtérül a gazdának.

A közleplejárati hitelforma nagy nemzetgazdasági jelentőségű, mert ez a hitelforma van hivatva pótolni az ezidőszerint teljesen hiányzó és a mezőgazdasági termelés céljainak legjobban megfelelő hosszúlejárati hitelt.

A magyar nép jobb jövőjéért küzdünk!

A zombori kir. járásbíró elnökétől.

1941. El. XV. A. I. 3. szám.

HIRDETMÉNY.

A zombori kir. járásbíró elnöke közhírré teszi, hogy a szegedi kir. Itélőtábla Elnök Ur az 1942. évi január hó 25. napján kelt 1942. El. XIII. Fa. 60. számú rendeletével a 13.300/1942. I. M. sz. rendelet 6. §-a alapján elrendelte a zombori kir. járásbíró iratainak selejtezését. Selejtezés alá kerülnek:

- I.
1. a régi I. irattári osztályba (U. Sz. 317. §.) tartozó peres ügyek és a P. jelű peres ügyek iratai.
2. az egységnyi lajstrom (Eg. ügyveinek iratai).
3. sommás perek (Sp.) iratai.
4. örökösödési ügyek (O., Ob., Hb.) iratai, ide értve a polgári vegyes ügyeknél kezelt hálaesetfelvételeket.
5. Végrehajtási ügyek (V. és I.) iratai, amennyiben 32 évnél régebbiek.

- II.
1. A telegkönyvi ügyek iratai, ideértve a telegkönyvi hatóságoknál folyamatban volt végrehajtási ügyek iratait is.
2. bírói letétből bíróság irattárába áttett okiratok és rájuk vonatkozó iratok (3.811/1905. I. M. sz. rendelet).
3. előzetes bírói szemlére vonatkozó iratok, amelyeket perben még fel nem használtak.
4. anvakönyvi ügyek iratai.
5. iktatókönyvek és ügylajstromok, amennyiben 32 évnél régebbiek.

- III.
1. A régi második irattári osztályba (U. Sz. 317. §.) tartozó perenkívüli ügyek iratai.
2. a régi harmadik irattári osztályba tartozó és a Kpsz. jelű büntető ügyek iratai.
3. fizetési meghagyásos ügyek iratai.
4. polgári vegyes ügyek (Pv.) iratai.
5. fogházi ügyek iratai, mégpedig az 1—5. pont alatti iratok beérkezésüktől számítva.
6. vétségek és kihágások (B.) iratai, az ügy jogerős befejezésétől, ha azonban a terhelt személye ellen az ügy jogerős befejezése után intézkedést tettek, az utolsó ilyen intézkedéstől számítva, amennyiben 10 évnél régebbiek.

- IV.
1. Az előbbi pontokban el nem sorolt kezelési könyvek és jegyzékek, kivéve mutató és

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltán középiskolai okl. tanár.

zerspringen, -sprang,
ist -sprungen
beiläufig

Meinen Mantel darf ich nicht
vergessen.

Es wäre schwer von Klausen-
burg zurückzukommen.

Ich würde ihn nachschicken.

Ich hoffe, daß ich nicht ver-
gesse, obwohl ich sehr zer-
streut bin.

A kabátomat nem szabad elfelej-
tenem. Nehéz volna Kolozsvár-
ról visszajönni.

Utána küldeném.

Remélem, nem fogom elfelejteni,
noha nagyon szórakozott va-
gyok.

Szószedet

derspringen, -sprang,
szétpattan
megközelítőleg,
melleleg

der Reisepaß, -es, -ä-e utlevél
das Durchreisevisum,
-s, -visa az utazási vízum
zerstreut szórakozott

Dr. VÉGHÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható Dr. Véghé Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

irattári sorkönyveket és lajstromokat használaton kívül helvezésüktől számítva 5 évnél régebbiek.

2. ügyforgalmi tevékenységi és egyéb statisztikai kimutatásoknak és kérdőlapoknak előkészítésére, adataik gyűjtésére és helyesbítésére vonatkozó jegyzékek és iratok annak az évnél végetől számítva 5 év mulva, melyre vonatkoznak.

3. az igazságügyminiszterhez vagy számvevőséghez felterjesztett számadatok előkészítésére, adataik gyűjtésére és kiigazítására vonatkozó iratok a számadás jóváhagyásának időpontjától számítva 5 év mulva.

II. A kir. járásbíró iratai közül:

1. Elnöki ügyek (El.) iratai, beérkezésüktől számítva,
2. fizetési meghagyásos ügyekben érkezett megkeresések (Fm.) iratai.

3. polgári ügyekben érkezett megkeresések (M.) illetve Pm. és Pom. iratai.

4. vizsgálóbírói ügyek (Vb.) iratai.

5. büntető ügyekben érkezett megkeresések (Bm.) és Krsz.z iratai.

6. büntető vegyes ügyek (Bv.) iratai, mégpedig a 2—6. alatti iratok az ügyben tett utolsó érdemleges bírói intézkedéstől számítva 5 év mulva.

Felhivatnak ezért az érdekeltek, hogy amennyiben ezen iratok közül valamelyiknek további megőrzését vagy kiadását kívánják, eziránt a jelen hirdetésnyelvi közzétételétől számított 30 nap alatt a zombori kir. járásbíró elnökéhez intézzenek indokolt írásbeli kérelmet.

Zombor, 1942. évi február hó 6. napján

Olvashatatlan aláírás.
kir. járásbíró elnöke.

(35)

A titkok folyosója

A „Délvidék” eredeti regénye • Irta: Kozma Béla

— Nos, mit tudott meg tőle?
A detektív csak félig felelt a kérdésre. Arról, amit a telefonon és délutáni együttlétük alatt végeztek, továbbra is hallgatott és csak arról beszélt, ami most, néhány órával ezelőtt történt.

— Szóval mint mondtam rámsmert. Kérdéseket intéztem hozzá, azokat megértette és felelt is. Elmondta pár szóban, hogy a gaz csempészönök kelepécebe csalta azzal az ígérettel, hogy átadja neki a szobrot. A raktárban ugyanis előre elbujtatta két cinkosát és amikor beleptek, hátulról a sötétből zsákot dobtak a fejére. Leteperték, összekötötték és ledobták a pinceüregbe, amelynek összeköttetése van a tengerbe vezető csatornahálózat. Pappadiamantopolosz ur és szerencsésőbbik társa azonnal menekültek el, amikor mi körülfigtunk az épületet, a másik cinkost pedig valamelyikünk golyója leterítette. Ez most itt van a hájón.

— És miért kell Kréta mennünk?
— Arra a kérdésemre, hogy hol van a szobor, azt felelte, hogy Kréta szigetén lesz minden bizonnyal, mert sikerült megtudnia, hogy a csempészbanda tulajdonképeni központja itt van. Ezt különben megerősítette a sebesült csempész is, akit szintén kivallattam. Ez lesz különben a vezetőnk, ha megérkezünk. Sajnos, Róbert uira elvesztette az eszméletét, mielőtt még minden homályos pontra vonatkozólag részletesen kikérdezhettem volna; remélem azonban, hogy még mielőtt megérkezünk, lesz rá alkalom.

Ez az alkalom csakugyan nem sokáig várható magára. Még fél óra sem múlt el a beszélgetés óta, amikor lelkendezve jött egy steward és jelentette, hogy a beteg ismét eszméletre tért és az orvos engedelmével kihozták a fe-

délzetre. Arlington és Patterson azonnal a fedélzet kijelölt helyére siettek, ahol már várta őket egy egészen alacsonyra eresztett nyugvószéken a bepolvált fejt Róbert.

XXII.

— Jól van? Nem érez fájdalmat?
— Köszönöm, most már eléggé jól érzem magamat. Fájdalmam nincs, csak valami tompa zsidadás...

— Nem esik neheze a beszéd? Vagy a gondolkodás?

— Ellenkezőleg: megnyugtát, hogy végre közölhetem a gondolataimat és eloszthatom Arlington bálhiedelmét. Tudom ugyan is a ladytől, hogy tegnap délelőtt... vagy már több napja fekszem?...

— Nem sire, amiről beszélni akar, az valóban tegnap történt.

— Nos, értesültem róla, hogy a lord ót a legsúlyosabb rágalmmal illette, ami őt valószínűleg felbőszítette. En azonban megértem...

— Megérti?

— Tökéletesen. A látszat ellenünk szólt és könnyen hihette, hogy részeseek vagyunk a drága műkincs eltüntetésében. Csak azt sajnálom, hogy ezen felül még egyébről is volt szó és kapcsolata hozta a ladyt énvelem olyan formában, ami...

Arlington idegesen mozdult meg a beteg fejénél, azonban Patterson egy szemvillanása elég volt, hogy megértse: most némának kell maradnia és láthatatlanak is Róbert számára. Nem szabad, hogy tudja a sebesült, hogy Arlington a heverőszek támlája mögé húzódva épp olyan jól hall minden szót, akár csak maga a detektív. Így bátrabban fog beszélni és Patterson dolgában való nagy biztonságára jellemző, hogy

merte vállalni ennek a beszélgetésnek a kockázatát úgy a lorddal, mint sir Clark-vel szemben is.

— Tudja már a lord, hogy nem mi loptuk el a szobrot? — kérdezte a beteg nyugtalanul.
— Igen, ebben a pillanatban már ő is tudja, — felelte a detektív különös nyomattal és oldalvást jelentőségteljes pillantást vetett a lordra.

— És ön? Talán ön már régebben...?
— Ugy van, sire. Én már valamivel régebben, mondhatnám: szinte az első pillanattól kezdve gyanítottam, hogy itt valami fatális tévedés lehet, amit a körülmények szerencsétlen közrejátszása okozott. Döntő erejű bizonyítékot azonban csak tegnap délután kaptam ez a hipotézisem.

— Nagyon érdekelne, hogyan jött rá?
— Talán emlékezni fog, hogy tegnap a muzeumban megkérdeztem öntől, hogy pontosan mennyit nyomott a szobor?

— Igen, emlékszem. Én feleletül megmutattam önnek a kiásott tárgyak lemérésének adatait tartalmazó kimutatást...

Folytatása következik.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára szavankint 10 fillér. Terjedelmi minimum 10 szó. Jelígis hirdetések kezelési költsége 20 fillér. Csak felülbélyegzett jelígis leveleket továbbítunk. — Kérdezőkódékekhez válaszbélyeg melléklendő.

Denaturálszeszt

kereskedőknek, ipari üzemeknek palackozott és hordó tételben azonnal szállít Bajai Denaturálszeszt Elosztó, Baja, Petőfi S. u. 94. a-1242

Sürgösen keresek amerikai íróasztalt, asztalt, székeket, fogaszt, szekrényt, írógépet, asztalkát, tizedes mérleget, sulvokat, bárlázó-prést használt állapotban. Ajánlatokat „Iroda” jelígre 1—2 napon belül a kiadóba kérek. a-1244

Fiatalkifutó felvétetik textillüzetbe. Cim a kiadóhivatalban. a-1246-f

Zombor városában, valamint a zombori és apatini járasok területén

hulladékgyűjtéssel foglalkozni óhajtók február 11-én, szerdán délelőtt, 10 órakor megbeszélésen jelenjenek meg a zombori Ferenccsevics-féle vendéglőben (Apatini-ut).

a-1245

Telefonszámunk 2-07

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Börkabátok festését is vállalom!